

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

АНАЛИЗ

**на капацитета на гражданския сектор за
работа с местните власти при
формулирането, изпълнението и
мониторинга на политики**

Октомври 2019 г.

www.eufunds.bg

Проект BG05SFOP001-2.009-0190 „Повишаване на гражданското участие в местните политики“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	3
I. УВОД	4
II. Нормативна база	5
III. Анализ на капацитета на гражданския сектор на територията на община Павликени.	11
IV. SWOT АНАЛИЗ на гражданското участие.....	14
V. Основни принципи и права на гражданско участие.....	25
VI. Документален анализ на европейски практики за работата на НПО с местните и регионални власти в страни-членки на ЕС.	28
1. Определение за добри практики за целите на анализа.....	29
2. Препоръки от проучвания на добри практики за включване на гражданите в процеса на вземане на решения	29
VI.Участие на гражданите.....	34
VII. Изводи.....	43
VIII. Използвани документи и източници на информация	46
Приложения	47

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ЕС	Европейски съюз
ЗРР	Закон за регионалното развитие
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
НПР БГ2020	Национална програма за развитие: България 2020
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НПО	Неправителствена организация
СГО	Структури на гражданското общество
ОПР	Общински план за развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони 2014 -2020
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“ 2014 -2020
ПЧП	Публично-частно партньорство
УО	Управляващ орган
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ПМС	Постановление на Министерски съвет
МИГ	Местна инициативна група
ЗНИ	Закон за насърчаване на инвестициите
ЗМСМА	Закона за местното самоуправление и местна администрация
ЗПУГДВМС	Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление

I. УВОД

Настоящият Анализ на капацитета на гражданския сектор за работа с местните власти при формулирането, изпълнението и мониторинга на политики е изготвен в рамките на проект BG05SFOP001-2.009-0190 „Повишаване на гражданското участие в местните политики“, Процедура BG05SFOP001-2.009 „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Участието на гражданите в процеса на формиране, изпълнение и мониторинг на политики и вземане на решения, е условие за открито, отговорно, ефективно и ефикасно управление. Участието на гражданите може да се осъществява под различни форми, да е пряко и представително, лично или чрез граждански организации, да е под формата на консултиране или гражданите да са непосредствено включени в процеса на вземане на решения.

Участието на гражданския сектор при формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики е гаранция за доброто управление на всяка администрация и е необходимо изискване за всички нива на публичната администрация. На местно ниво то е от изключително голямо значение поради факта, че местното управление е най-близо до гражданите и им предоставя основни за техния живот услуги. Това е мястото, на което гражданите могат да усетят в най-голяма принадлежността си към предприемането на действия в тяхна полза и в полза на обществото като цяло.

Широкото включване на заинтересованите страни на местно ниво изисква познаване на иновативни практики в местните политики, овладяване на механизмите на тяхното прилагане, познаване на местните проблеми и формите на съвместно намиране на решения за тяхното отстраняване.

Разработването на местни политики и прилагането на текущия мониторинг от страна на гражданското общество ще повиши ефективността и ефикасността на местните политики и ще разкрие нови местни ресурси, които ще мултиплицират ефекта и ще разширят бъдещите възможности на местните власти. Гражданското участие трябва да се проследи в цялостния процес на формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики, за да се извлекат основни изводи и поуки, които ще доведат до оптимизиране на резултатите на общинско равнище, респективно ще повишат качеството на живот на всеки един жител на общината.

Резултатите от настоящия анализ и последващите дейности в рамките на проекта целят да се стимулират действия от страна на заинтересованите страни на местно ниво, така че гражданите, живеещи на територията на Община Павликени да се възползват от доброто демократично местно управление посредством постоянно подобряване на качеството на местните публични услуги, ангажиране на населението в обществения живот и провеждането на политики, съответстващи на законно обосноваваните очаквания на хората и предвид особеностите и специфичните характеристики на общината. Анализът ще послужи за отправянето на препоръки и набелязването на мерки за постигането на по-ефективно, отговорно и прозрачно управление на политиките на местно ниво, чрез включването на гражданите в тези процеси.

Участието на гражданите в процеса на вземане на решения е основен фактор за наличието на демокрацията. Активното участие на гражданите в тези процесите на местно ниво допринася за повишаване на прозрачността и прави местната власт по-отговорна за своите решения. Гражданското общество е важен елемент в демократичното развитие. То предоставя на гражданите алтернативна възможност, различна от тази на политическите партии и лобита, за предаване на различни гледни точки и отчитане на разнообразни интереси в процеса на вземане на формулиране, изпълнение на политики, както и вземане на решения. Активното участие на гражданите и взаимодействието им с местната власт ще окажат положително влияние върху формулирането и прилагането на политиките на местно ниво.

Целта на настоящия документ е да се анализира състоянието на капацитета на гражданския сектор за работа с местните власти при формулирането, изпълнението и мониторинга на местни политики за устойчиво местно развитие и привличане на инвестиции в община Павликени, с цел да се направят препоръки за по-добро взаимодействие между гражданския сектор и местната администрация.

Активното включване на гражданите в процеса на вземане на решения и мониторинга на решенията на местно ниво е важен фактор за гарантирането на от ефективното и ефикасно местно управление и устойчивото развитие на общината.

II. Нормативна база

Нормативната база, даваща права и различни възможности на гражданския сектор за участие в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики е разработена и се прилага на европейско и на национално ниво. Нормативната рамка непрекъснато се усъвършенства, с цел да гарнират по-добри и достъпни възможности

на гражданския сектор за участие в местните политики. Правата и реда за участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление са регламентирани в редица документи, закони и нормативни актове.

На европейско равнище правата на участие на гражданите в демократичния живот са регламентирани в чл. 8 от Договора от Лисабон, които гласи: „Всеки гражданин има право да участва в демократичния живот на Съюза. Решенията се вземат възможно най-открито и възможно най-близо до гражданите“. Също така, в чл. 8 Б от същия договор е записано: „1. Институциите предоставят чрез подходящи средства на гражданите и представителните организации възможността да изразяват и обменят публично своите мнения във всички области на дейност на Съюза. 2. Институциите поддържат открит, прозрачен и редовен диалог с представителните организации и гражданското общество“.

Договорът от Лисабон задължава Европейската комисия да провежда консултации със заинтересованите страни и да регламентира правото на гражданите на ЕС да изискат от Европейската комисия да представи предложения по въпроси, необходими за прилагането на договора. Преди приемането на Договора от Лисабон, Европейската комисия разработва няколко документа, наблягащи на значението на участието на обществеността и предоставя ръководни принципи за неговото прилагане на практика, като Бяла книга за европейското управление, приета през 2001 г., която откроява пет принципа на „доброто управление“, за да се увеличи легитимността на процеса на вземане на решения. В Бялата книга е отправен апел към Европейската комисия да гарантира нейното прилагане, което води до приемането на Общи принципи и минимални стандарти за консултация със заинтересованите страни⁴ от Комисията през 2002 г. Стандартите са организирани в пет области: предоставяне на ясно съдържание на процеса на консултации, дефиниране на целевите групи за консултации, организиране на публичност за повишаване на осведомеността и публикуване на консултациите онлайн, определяне на срокове за получаване на отговори и потвърждаване и предоставяне на обратна връзка.

Правото на достъп до информация, притежавана от публичните органи, особено за лицата, които действат в обществен интерес, е предпоставка за ефективно гражданско участие. Конвенцията за достъп до официални документи от 2009 г. изяснява правото на достъп до официални документи, съхранявани от публичните органи. Тя въвежда минимални стандарти, които трябва да се прилагат при обработката на заявките за достъп до официални документи и предоставя гъвкавост за държавите да въведат още по-големи права на достъп до тези документи. Член 10 от Конвенцията гласи, че: „По своя инициатива и когато е уместно, публичният орган предприема необходимите мерки за публикуване на официални документи, които

притежава в интерес на насърчаване на прозрачността и ефективността на публичната администрация и за насърчаване на информираното участие на обществеността по въпроси от общ интерес“.

Електронната демокрация също е средство за гражданско участие. Препоръка CM/Rec (2009)18 на Комитета на министрите на държавите-членки относно електронната демокрация твърди, че информационните и комуникационните технологии улесняват по-широкото демократично участие на хората и групите, по-голямата прозрачност и отчетност на демократичните институции.

Участието на НПО в процеса на формулиране на политики, тяхното изпълнение и вземане на решения е разписано в два документа на Съвета на Европа.

Първият от тях CM/Rec(2007)1412 относно правния статус на НПО подчертава „съществения принос на НПО за развитието и реализирането на демокрацията и правата на човека, по-специално чрез насърчаване на обществената осведоменост, участие в обществения живот и осигуряване на прозрачност и отчетност на публичните органи“. Препоръката допълнително разяснява задълженията на държавите: "76. Правителствените и квазиправителствените механизми на всички нива трябва да гарантират ефективното участие на НПО без дискриминация в диалога и консултациите относно целите и решенията на публичната политика. Свободното изразяване на многообразието от мнения на гражданите относно функционирането на обществото трябва да бъде гарантирано. Гражданското участие и сътрудничество следва да бъдат улеснени чрез осигуряване на подходящо разкриване или достъп до официална информация. 77. НПО трябва да се консултират по време на изготвянето на първичното и вторичното законодателство, което засяга техния статус, финансиране или сфери на действие."

Вторият документ е Кодексът за добри практики за гражданско участие в процеса на вземане на решения 13 (2009 г.), разработен от Конференцията на НПО. Той определя общи принципи, насоки, инструменти и механизми за активно участие на НПО в процеса на вземане на решения въз основа на действителния опит на НПО от цяла Европа. Въпреки че този кодекс за участие не е правно обвързващ, той предоставя подробни насоки за развитието на процеса на активно участие на гражданите във вземането на решения на всички нива. За да насърчи прилагането на Кодекса, Комитетът на министрите приема Декларация 48, която призовава националните органи да го вземат надлежно предвид, когато предприемат действия за насърчаване участието на НПО в процесите на вземане на решения.

Също така, нормативни документи на европейско ниво, имащи отношение към местното самоуправление са: Европейската харта за местно самоуправление и Насоките за гражданско участие в процеса за вземане на политически решения.

Европейската харта за местно самоуправление - Чл. 3 на Европейската харта за местно самоуправление определя: „Под местно самоуправление се разбира правото и реалната възможност за местните общности да регулират и да управляват в рамките на закона, на тяхна отговорност и в интерес на тяхното население, съществена част от обществените дела”.

Насоките за гражданско участие в процеса за вземане на политически решения (приети от Комитета на министрите на 27 септември 2017 г. на 1295-то заседание на заместник-министрите), които съдържат както всеобщи принципи, така и конкретни предложения за разширяване и подобряване на възможностите за включване на гражданите в процесите на вземане на политически решения. Насоките за гражданското участие в процеса на вземане на политически решения, приети от Съвета на Европа, очертават основните принципи за насърчаване на диалога и сътрудничеството между гражданското общество и носителите на властта.

Съгласно насоките, събирането на различни гледни точки и мнения по определени политики и теми следва да е част от официална процедура, протичаща чрез различни методи и инструменти като: срещи, публични изслушвания, фокус групи, проучвания, въпросници и дигитални средства. Успоредно с този факт се поставя и акцент върху ангажимента на публичните органи да предоставят обществено достъпна обратна връзка за резултатите от проведените допитвания и консултации, т.е. гражданския сектор да има възможност за проследи изпълнението на съответните предложения и решения по всички въпроси, по които същият проявява интерес. В тази връзка Европейските насоки посочват, за да бъде постигнато ефективното и пълноценно гражданско участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиките, то следва да е налице може да подходяща среда, включваща необходимите писмени нормативни правила и процедури и прилагането им на практика.

На национално и местно ниво, основните нормативни документи, регламентиращи участието на гражданите във формулирането, обсъждането и вземането на решения са следните:

На първо място, нормативната база за включване на гражданите в процеса на вземане на решения в България е уредена в Конституцията. Съгласно Конституцията, правото на гражданите да участват управлението като основен принцип, а именно „държавната власт произтича от народа и се осъществява от него непосредствено и чрез органите, предвидени в Конституцията“. В Конституцията е зададена рамката, а други нормативни актове определят различните и конкретни аспекти от участието на гражданите в местната власт.

Законът за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГДВМС) урежда условията, организацията и реда за пряко участие на гражданите при осъществяване на държавната и местната власт. Прякото участие се осъществява чрез референдум, гражданска инициатива и общо събрание на населението. На основата на Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление и Закона за местните избори се решават въпроси от местно значение. Те определят демократичните форми за участие на гражданите на местно ниво. Чл. 1. (1) от ЗПУГДВМС гласи: „Този закон урежда условията, организацията и реда за пряко участие на гражданите на Република България при осъществяване на държавната и местната власт.“ В рамките на закона са дефинирани принципите на прякото участие и форми на прякото участие на гражданите в процесите на местното самоуправление, както следва:

Чл. 2. от ЗПУГДВМС „Принципите на прякото участие на гражданите в управлението са:

1. свободно изразяване на волята;
2. общо, равно и пряко участие с тайно гласуване;
3. равен достъп до информация по поставения за решаване въпрос;
4. еднакви условия за представяне на различните становища.“ и

„Чл. 3. (1) Прякото участие се осъществява чрез:

1. референдум;
2. гражданска инициатива;
3. европейска гражданска инициатива по смисъла на чл. 2, т. 1 от Регламент (ЕС) № 211/2011;
- 4.) общо събрание на населението.

(2) Референдумът може да се произвежда на национално и местно ниво.

(3) Гражданската инициатива може да се провежда на национално, европейско и местно ниво, а общото събрание на населението - на местно ниво.“

Законът за местното самоуправление и местната администрация урежда обществените отношения при местното самоуправление и администрация, регламентира органите на местното самоуправление с техните правомощия и компетенции. Освен това, в закона изрично се посочва, че гражданите имат право „да се изказват, да отправят питания, становища и предложения“ по всички въпроси, които са в компетентността на кмета и общинския съвет. В този смисъл, обществени обсъждания и консултации на местно ниво могат да се организират по широк кръг теми и въпроси, в зависимост от спецификата на съответната община/кметство и с оглед на приоритетите на местната общност.

Съгласно чл. 17 от Закона за местното самоуправление и местна администрация: „Местното самоуправление се изразява в правото и реалната

възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност ...”.

Законът за достъп до обществена информация регламентира спецификата и начина за предоставяне на този вид информация. Правото на гражданите да получават достъп до информация е регламентирано и от чл. 41 от Конституцията на Република България, който гласи: „(1) Всеки има право да търси, получава и разпространява информация. Осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала. (2) Гражданите имат право на информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес, ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права“. Законът за достъп до обществена информация регламентира не само правото за получаване на обществена информация, но и съдебния контрол над органите, които трябва да я предоставят. По своята същност обществената информация е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение, относно дейността на задължените от закона субекти, като централни и местни органи на властта.

Законът за административно-териториалното устройство постановява правилата за промяна на административно-териториалните единици чрез участие на гражданите при провеждане на референдум.

Административнопроцесуалният кодекс дава възможност на гражданите и техните организации да оспорват административни актове на местните административни органи по съдебен и административен ред. Чрез него се осъществява и контрол върху местните органи.

Участието на всички заинтересовани страни и взаимодействието на гражданите, бизнеса и нестопанския сектор са едно от важните условия за гарантиране на демократичните устои на местната власт. Партньорското управление е залегнало като цели и приоритети и в стратегическите документи на национално ниво. В Стратегия за развитие на държавната администрация (2014 - 2020 г.), Стратегическа цел 2. Партньорско управление с гражданите и бизнеса е посочено: „Провеждане на съвместни инициативи между институциите и НПО за мониторинг на изпълнението на политики. Инициативи с граждански организации за мониторинг и оценка на качеството на административното обслужване.“ Стратегическа цел 3. Открито и отговорно управление: „Провеждане на инициативи за подобряване на уменията на НПО и администрацията за извършване на мониторинг и оценки.“

Взаимодействието между гражданско общество и местната власт е основен индикатор за това дали са налице основни демократични принципи и ценности.

По отношение на актуалните стратегически документи в Община Павликени, местната власт е предвидила участие на гражданския сектор в реализирането на политиките, разписани в плана. Общинският план за развитие на община Павликени за периода 2014 – 2020 г. определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с Областната стратегия за развитие на област Велико Търново. Очертани са основните сфери на развитие през програмния период, като е определено къде да се насочат средствата и усилията, така че да се постигне максимален ефект, с оглед на поставените цели в ОПР 2014 -2020 г. В разработения ОПР е определен фокус, с цел концентриране на ресурсите, с които разполага общината върху потенциално перспективни сфери за развитие на територията на община Павликени. На базата на този фокус са разписани и се изпълняват стратегическите цели, заложи в ОПР, като Специфична цел 2: „Изграждане на подходяща бизнес среда и повишаване на инвестиционния интерес към общината“.

Реализацията на дейностите по Общинския план, както и цялостното му изпълнение, се осъществява чрез два подхода. Единият е чрез използване на възможностите и ресурсите на Оперативните програми за периода 2014-2020 г., както и Програмата за развитие на селските райони - кандидатстване по конкретни проекти чрез включване на мерки и дейности от Плана. Вторият е чрез партньорства на местната власт с частния бизнес и НПО, с цел да се реализира другата част от мерките и проектите чрез собствени средства.

III. Анализ на капацитета на гражданския сектор на територията на община Павликени.

Основните фактори, оказващи влияние върху устойчивото развитие и привличането на инвестиции в Община Павликени са свързани със социално – икономическото състояние на Общината, както и с наличието на потенциала за развитието на общината. Участието на структурите на гражданското общество във формулирането, изпълнението и мониторинга на политики е основен фактор, които би могъл да повиши капацитета на местната власт и да подпомогне по-доброто управление на общината, респективно община Павликени да стане едно по-добро място за живеене.

В процеса на разработването на Анализа и по-конкретно при провеждането на фокус-групите и интервютата участниците многократно заявяваха, че един от

основните проблеми за липсата на инвестиции в общината е липсата на необходимата инфраструктура, икономически оператори (бизнес) и квалифицирана работна ръка. Община Павликени от община със значителна по обем индустрия в миналото, осигуряваща работа на населението се е превърнала в община, към която има нисък инвестиционен интерес, респективно се отчитат високи нива на безработица, което води до напускане на младите хора от общината и обезлюдяване.

В тази връзка, за да се подобри климата в община, следва да се формулират и изпълняват политики, които са на дневен ред на обществеността и са гарант за по-доброто развитие на общината. За тази цел от изключително важно значение е да се активизира и мотивира гражданския сектор – нестопанския сектор, бизнеса и гражданите (всички заинтересовани страни).

На територията община Павликени има малко на брой неправителствени организации и липсват представителни организации на бизнеса на местно ниво. В тази връзка основните партньори в изпълнението и наблюдението на общинските политики са: общинската администрация, читалищата, Общински съвет, училищни настоятелства, училища, детски градини, гражданите.

На територията на общината най-активни са читалищата и училищните настоятелства. Съществуват спортни клубове, пенсионерски клубове, клубове на инвалидите и други организации, които водят самостоятелно своята дейност и не участват активно в местните политики. Единствената по-активна нестопанска организация на територията на община Павликени е Местна инициативна група. МИГ е сдружение с нестопанска цел, регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. МИГ представлява институционализирана форма на публично-частно партньорство при равнопоставено участие на местната власт, бизнеса и неправителствения сектор на местно ниво (МИГ-ът обхваща територията на Община Павликени и Община Полски Тръмбеш).

Вследствие на проведените фокус групи, интервюта и въпросника в процеса на разработване на настоящия анализ, като основни характеристики на гражданския сектор на територията на община Павликени се очертахта следните:

- Малко на брой и не добре функциониращи (не достатъчно активни) организации с нестопанска цел и граждански сдружения;
- Неподготвени експертно представители на нестопанския сектор;
- Слаб интерес от страна на бизнеса за участие във формулирането, изпълнението и мониторинга на политики;
- Липса на организации или сдружения на професионална основа – организации на бизнеса;
- Слаб интерес (обезверяване) от страна на гражданите към формулирането, изпълнението и мониторинга на местни политики;

- Не посещаване на обсъжданията на стратегическите документи на Община Павликени;
- Липса на организационен капацитет от страна на гражданския сектор;
- Липса на създадена формална или неформална структура, която да координира работата на гражданския сектор от страна на общинската администрация, вкл. и да обменя информацията между всички заинтересовани страни;
- Липса на човешки и финансов ресурс за осъществяване на съвместни идеи;
- Представителите на СГО не виждат добре дефинирана своята роля в процеса на формулиране и изпълнение на политики;
- Не добра осведоменост за ролята на СГО и тяхната важна роля за разработването на адекватни, ефективни и ефикасни политики, отразяващи спецификата на община Павликени и потребностите на населението;
- Недостатъчно разнообразни канали за информация за информиране на представителите на различните целеви групи;
- Липсата на доверие у гражданското общество (граждани, бизнес, НПО) относно ефективността на различните форми на гражданско участие постигането на желаната промяна, което е определящо за тяхната активност в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики.

Съгласно резултатите от въпросниците:

Фактори, оказващи влияние при взаимодействието на гражданските организации с местната администрация са още:

- Липсват създадени и действащи органи към местната администрация, в които задължително да има представители на структурите на гражданското общество и те да поемат директен ангажимент при приемането на дадено решение;
- Съществена слабост на СГО е липсата на регистър на гражданските организации в зависимост от сферите на дейност;
- Демотивиращ е фактът, че в повечето случаи се предвижда участието на СГО да бъде безвъзмездно;
- Липсва инициативност и мотивация у гражданите за участие във формулирането и изпълнението на местните политики;
- Липса на организационен и експертен капацитет от страна на гражданския сектор;
- Друг важен фактор, който трябва да бъде отчитан и винаги да стои на дневен ред е приемствеността, т.е. когато едни лица са активни в определена сфера и същите поради една или друга причина се оттеглят, не се предоставя възможност на тези лица да обучат нови.

IV. SWOT АНАЛИЗ на гражданското участие

Анализът на силните, слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT) е структуриран на база получена информация от проведено проучване чрез въпросници, интервюта и документален анализ сред представители на заинтересованите лица, относно оценка капацитета на гражданския сектор за работа с местните власти при формулирането, изпълнението и мониторинга на политики.

На базата на събраната информация чрез проведените фокус-групи, интервюта и въпросници е разработен настоящия SWOT анализ на гражданското участие на територията на община Павликени. Широко използваното съкращение „SWOT“, представлява акроним на силните страни (Strengths), слабите страни (Weaknesses), както и възможностите (Opportunities) и заплахите (Threats) между сравняваните алтернативи.

Възможности: Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда на всеки от сравняваните елементи или всички благоприятни възможности от които сравняваният елемент се възползва или би могла да се възползва.

Заплахи: Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за съответният елемент. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) за постигане състояние.

Силни страни: Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което сравняваният елемент притежава. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство на елемента.

Слаби страни: Слабите страни представляват ограниченията или недостига на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват прилагането на сравняваният елемент.

Между четирите квадранта съществуват определени зависимости. Връзката между възможностите и силните страни дава представа за лостовете на развитие. Връзката между слабите страни и заплахите, формира основните проблеми на развитие. Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете на развитие, а връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие. От тази класификация произтичат и условните наименования на различните видове стратегии.

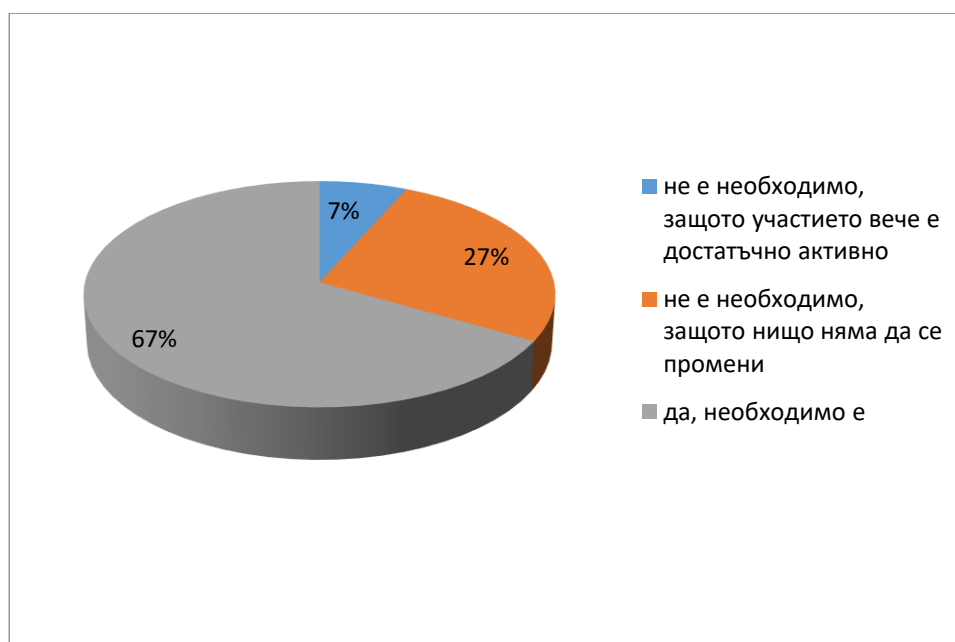
Силни страни	Слаби страни
<p>Наличие на нормативна уредба на национално и европейско ниво.</p> <p>Съществуват и се прилагат практики за гражданско участие.</p> <p>Налични правила и нормативни актове в сферата.</p> <p>Процесът е познат на много граждани.</p> <p>Идентифицирана е важноста на гражданско включване.</p>	<p>Липсва достатъчно обществено достъпна информация за процесите.</p> <p>Липсва лична мотивация и гражданска ангажираност.</p> <p>Липса на активност, увереност и очакване от страна на гражданите.</p> <p>Липса на участие в изготвянето на местни политики за устойчиво местно развитие.</p> <p>Липса на информация относно начините за участие.</p> <p>Липса на експертен капацитет на представителите на гражданския сектор.</p> <p>Липса на орган, който формално да координира работата между заинтересованите страни в областта на формулирането, изпълнението и мониторинга на местните политики в община Павликени.</p>
Възможности	Заплахи
<p>Използване на съвременни информационни технологии.</p> <p>Активизиране участието на местната общественост при формулирането, изпълнението и мониторинга на местни</p>	<p>Трудно преодолима апатия на гражданите за участие при вземане на решения.</p> <p>Липса на устойчивост в нагласите и приемственост в предложенията.</p>

политики. Излъчване на граждански представители, отговорни за процеса – местни лидери.	Ограничени финансови средства за организиране на устойчив модел за включване на гражданите.
--	---

Успешното взаимодействие между гражданския сектор и местна власт е съществен фактор за устойчивото развитие на общината, тъй като създаването, приемането и прилагането на управленски решения след и в условията на консултации и сътрудничество с гражданския сектор предпоставка за приемане на по-добри решения, които в по-голяма степен отговарят на обществения интерес. Анализът показва, че към момента СГО много слабо участват в процеса формулирането, изпълнението и мониторинга на местните политики в община Павликени, което е породено от различни факти и обстоятелства, които гражданите се споделили в рамките на събирането и анализирането на информацията за целите на настоящия документ. В процеса на разработване на анализа, участниците изразиха своето мнение по някои ключови въпроси, касаещи участието им в процеса на разработване и изпълнение на политики, като например:

Има ли необходимост да се предприемат действия за активизиране участието на местната общественост при формулирането, изпълнението и мониторинга на местни политики?

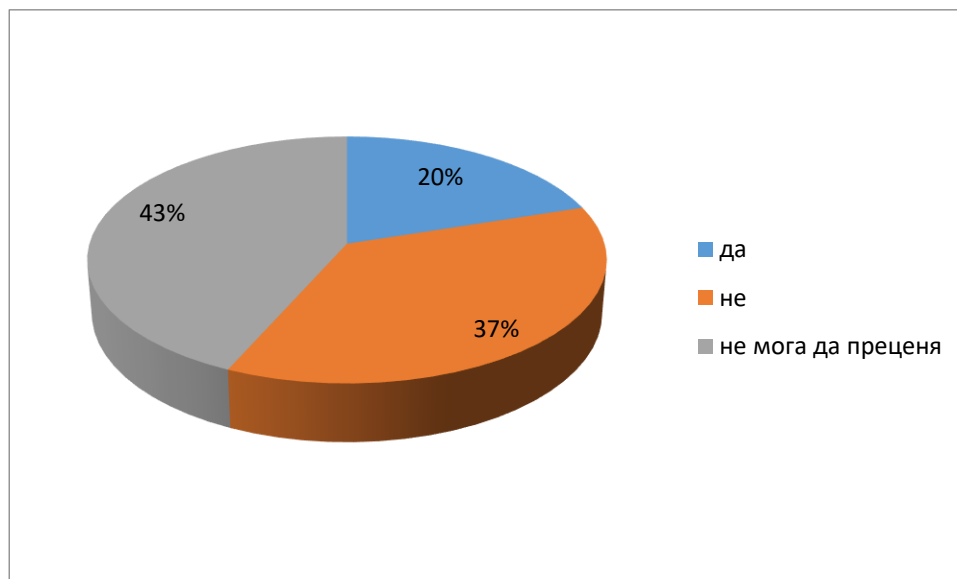
Фиг.1

67 % от запитаните отговаря „да, необходимо“, 27% - „не е необходимо, защото нищо няма да се промени“ и само 7% - „не е необходимо, защото участието вече е достатъчно активно“.

Този резултат показва, че представителите на гражданския сектор не се чувстват съпричастни към местно управление, най-вече поради факта, че смятат, че не са достатъчно активизирани (обгрижени) от една страна, а от друга страна нямат доверие в местната власт, тъй като смятат, че дори и да бъдат взети за тяхното активизиране, то участието им в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиките няма да промени нищо по отношение на местното самоуправление. В тази връзка от първостепенно значение е да се върне доверието в хората с конкретни действия от страна на местното управление.

Възможно ли е гражданите, бизнеса и неправителствените организации да влияят върху формирането на публични политики и законодателния процес?

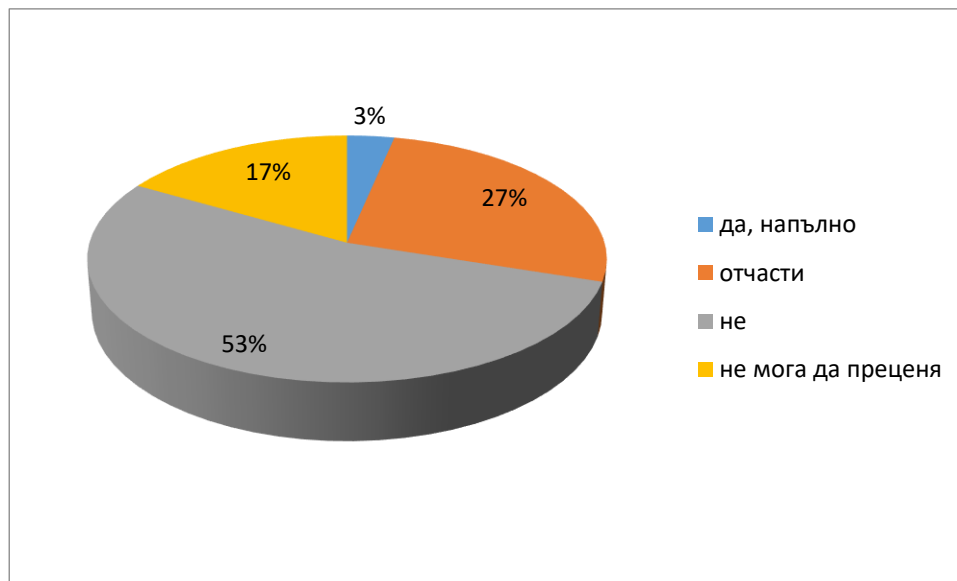
Фиг. 2

47 % от запитаните отговаря „не“, 43% - „не мога да преценя“ и 20% - „да“. От резултата е видно, че представителите на гражданския сектор не са достатъчно информирани за техните права и възможности по отношение на начините и методите на гражданското участие, чрез които могат да окажат влияние върху формирането на публични политики и законодателния процес. Това означава, че има необходимост от информирани и обучаване на СГО на територията на общината, с цел повишаване на техния капацитет за ролята, правата и възможностите на СГО за активно участие в

процеса на формулиране на политики и тяхното изпълнение, чрез взаимодействието с местната власт.

Активен ли е гражданският сектор при формулирането, изпълнението и мониторинга на местни политики?

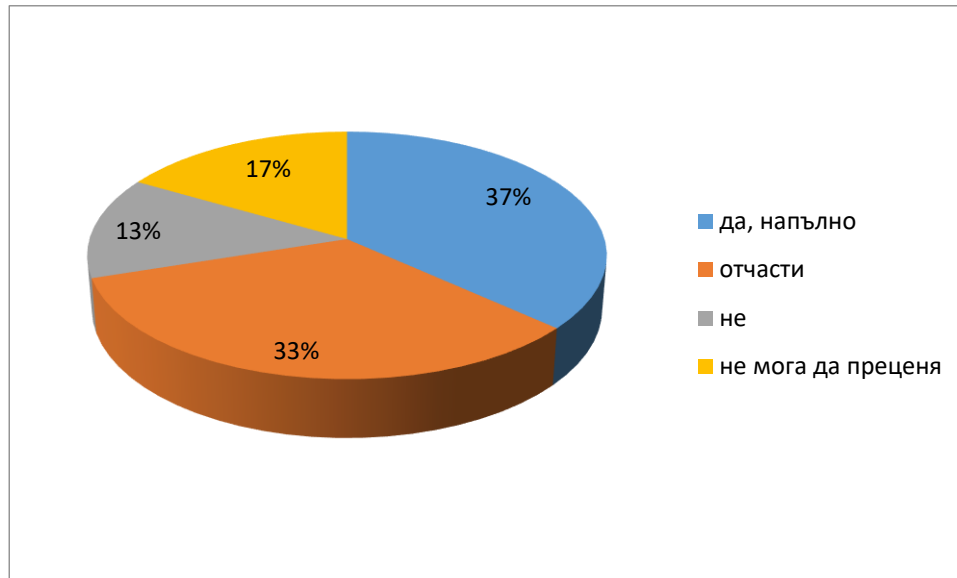

Фиг. 3

53 % от запитаните отговаря „не“, 27% - „отчасти“, 17% - „не мога да преценя“ и 3% - „да“. Резултатът показва, че СГО се определят като неактивни или отчасти активни. С оглед на тези резултати и резултатите на въпроса „Има ли необходимост да се предприемат действия за активизиране участието на местната общественост при формулирането, изпълнението и мониторинга на местни политики?“. Настоящият отговор показва, че съществува проблем по отношение на активността на гражданския сектор в процеса на формирането на публични политики. Това от една страна е свързано с недоверието на хората в местната власт и по-скоро в липсата на надежда, че нещо може да се промени, а от друга страна е липсата на знания и умения на СГО по процесите на формулиране на политики, както и недостатъчния капацитет за участието на гражданския сектор в процеса.

Необходимо ли е да се подобри процеса на взаимодействие между администрацията, гражданите и бизнеса?

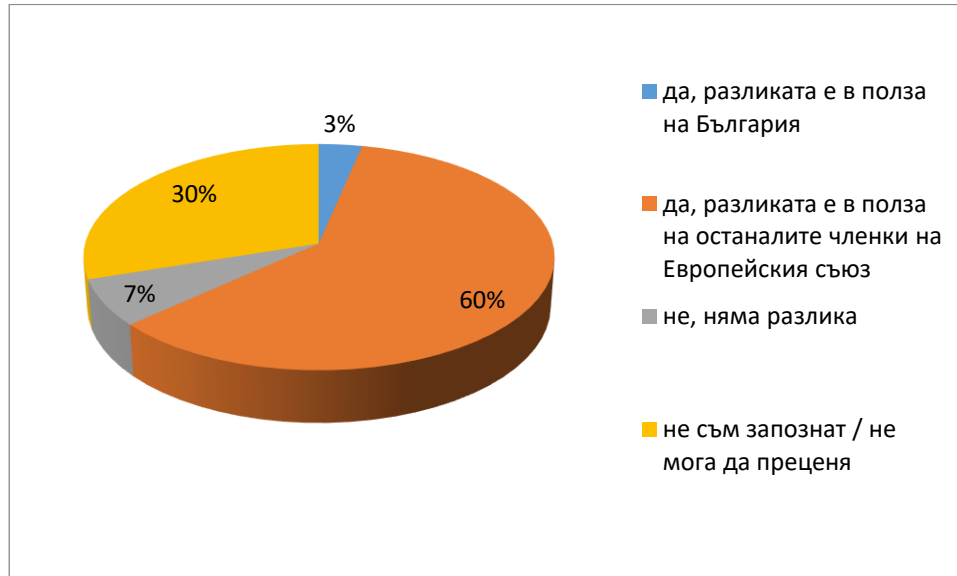
Фиг. 4

37% от запитаните отговарят „да, напълно“, 33% - „отчасти“, 17% - „не мога да преценя“ и 13% „не“. Резултатът показва, че СГО искат промяна и подобряване на процеса на взаимодействие между администрацията, гражданите и бизнеса. По време на фокус групите, бе изказано мнение, че следва да се разнообразят информационните канали за информиране на СГО, като се използват съвременни информационни средства, като напр. Фейсбук, също така и да се разнообразят формите на гражданско участие, които местната власт прилага.

В крайна сметка, следва да заключим, че към настоящия момент взаимодействието между администрацията, гражданите и бизнеса, респективно всички заинтересовани страни не достатъчно добро и следва да се формулират препоръки и да се изготвят механизми в тази посока, с цел гражданския сектор да бъде мотивиран за участие в обществения живот и да бъде активизиран в процеса на подпомагане на местното управление по отношение на взимането на решения и успешно изпълнение на формулираните политики.

Според вас, съществува ли разлика в нивото на гражданското участие в процесите по формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики в България от една страна и останалите членки на Европейския съюз, от друга?

Фиг. 5

60% от запитаните отговарят „да, разликата е в полза на останалите страни членки на ЕС“, 3% - „не съм запознат/мога да преценя“, 7% - „не, няма разлика“ и 1% „да, разликата е в полза на България“. Отговорите показват, че заинтересованите страни смятат, че гражданският сектор в България е по-слабо развит от този в страните от Европейския съюз. Забелязва се обезверяване на хората, което е довело до незаинтересованост и ниска активност на структурите на гражданското общество на територията на Общината.

Следва да се обсъдят добрите практики и примери, както от България, така и от страните от Европейския съюз и тези, които са приложими за СГО в Павликени да бъдат въведени, за да се подпомогне процеса на гражданско участие и да се върне вярата и ентузиазма на хората за активно участие в местния живот и местните политики. Това ще стане чрез прилагането на добрия пример и навременна обратна връзка към всички заинтересовани страни.

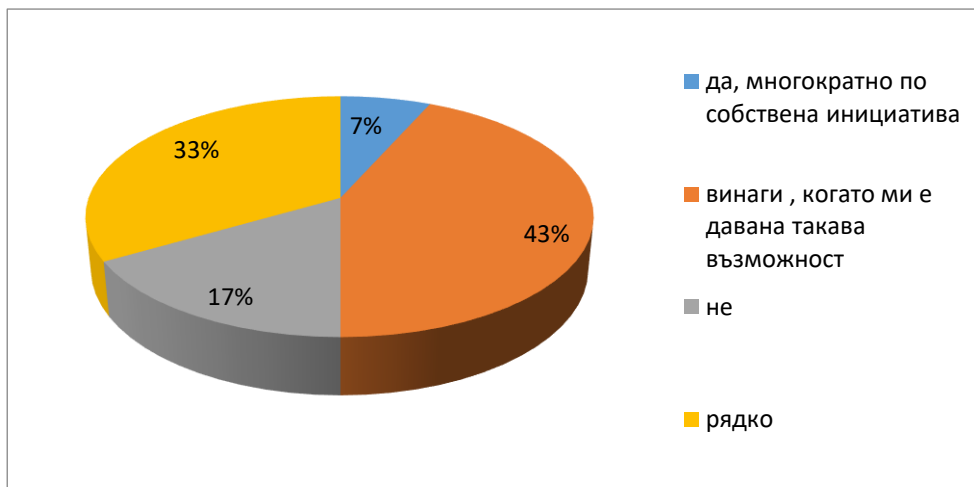
Проявявате ли интерес за участие при формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики за устойчиво местно развитие и привличане на инвестиции в община Павликени?

Фиг. 6

53% от запитаните отговарят „да, бих искал/а да участвам активно““, 43% - „да, бих искал/а да съм информиран в общ смисъл за основните неща“, 3% - „по-скоро не ме интересува тази тема“ и нито един не е отговорил „тази тема не ме интересува изобщо“. Отговорите показват, че гражданският сектор проявява интерес към участието при формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики за устойчиво местно развитие и привличане на инвестиции в община Павликени. На базата на проведените фокус групи, бе установено, че една от основните причини за неучастие на гражданския сектор в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики е не добре представената и обяснена информация от страна на администрацията, както и недостатъчния капацитет на СГО по отношение на разработването и изпълнението на политиките на местно ниво. Следва да се разработят адекватни механизми и програми, както за информиране на СГО, така и за повишаване на техния капацитет за участие във формулирането и изпълнението на местните политики.

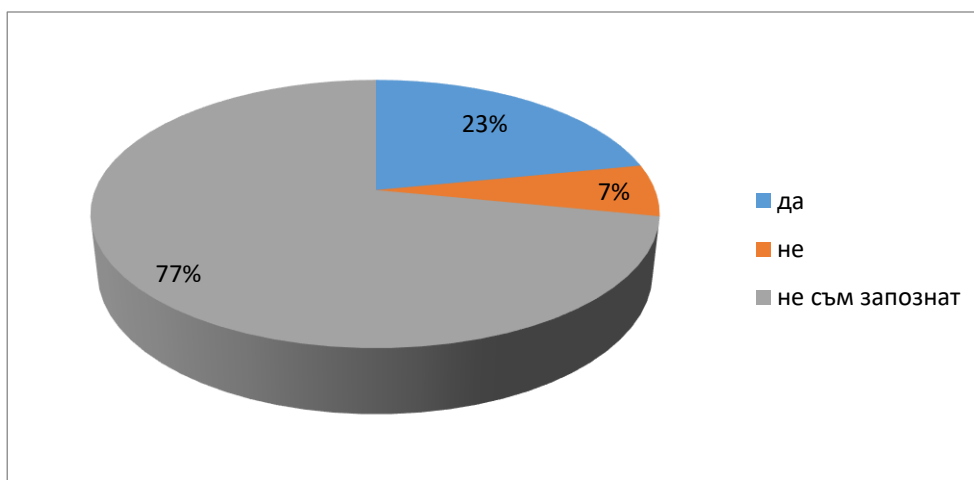
Предлагали ли сте Ваши идеи за подобряване на взаимодействието между бизнеса/ гражданския сектор и местната власт ?

Фиг. 7

43% от запитаните отговарят „винаги, когато ми е давана такава възможност“, 33% - „рядко“, 17% - „не“ и само 7% - „да многократно по собствена инициатива“. Отговорите показват, че гражданският сектор проявява слаба инициативност към участието при формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики за устойчиво местно развитие и привличане на инвестиции в община Павликени. Следователно трябва да се разработят процедури и механизми, както и информационни канали, чрез които да се стимулира инициативността и мотивацията на гражданския сектор за участие в процесите на разработване на политики на местно ниво и активно участие в задаването на дневния ред и местните политики.

Съществува ли нормативна рамка или процедура в общината за сътрудничество между общинската администрация и гражданския сектор?

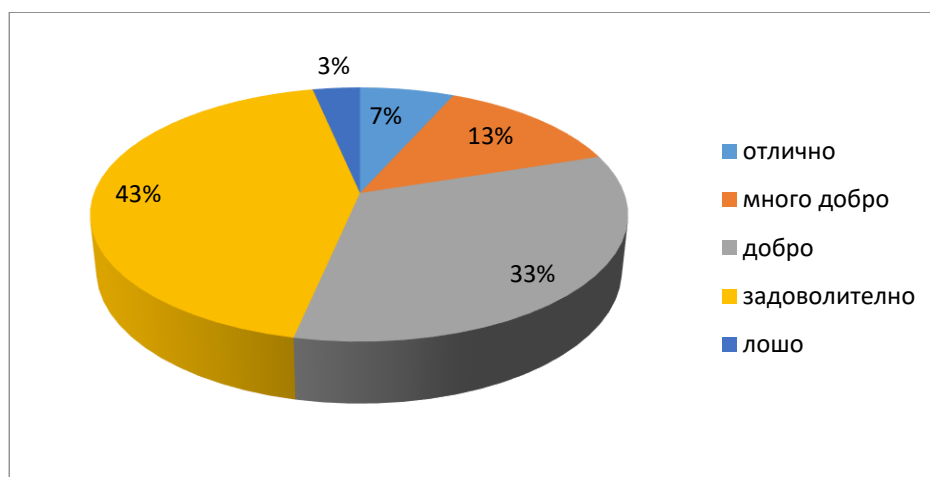
Фиг. 8

77 % от запитаните отговаря „не съм запознат“, 23% - „да“ и 7% - „не“. Резултатите показват, че голяма част от запитаните не познават нормативна рамка и/или процедурите в общината за сътрудничество между общинската администрация и гражданския сектор. В тази връзка следва наличните процедури и нормативната рамка, както и препоръките, които ще бъдат отправени към местната власт по отношение на взаимодействието между местната власт и структурите на гражданското общество да бъдат добре разписани и комуникирани със заинтересованите страни.

Трябва да се работи по отношение на начина и каналите за разпространение на информацията до СГО, чрез което ще се подпомогне и процеса на приобщаване на гражданите, бизнеса и НПО сектора на територията на Общината към активното участие във формулирането и участието в изпълнението на политиките.

Как оценявате участието на гражданския сектор и други заинтересовани страни в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики в община Павликени?

Фиг. 9

Само 7% от запитаните отговаря „отлично“, а 43% - „задоволително“. Основно този резултат се дължи на факта, че представителите на СГО искат да получават по-голямо внимание и да получават информация и обратна връзка за политиките и начините на реализирането им, като активното участие във формулирането и участието в изпълнението на политиките

На базата събраната информация и направения SWOT анализ ще се разработят препоръки и следва да се предприемат действия относно активизирането на структурите на гражданско общество за участие в процеса на формулиране,

изпълнение и мониторинг на политики, както и повишаването на капацитета на СГО за участие при вземането на решения на местно ниво.

Включването на гражданския сектор в процеса на вземане на решения от една страна подпомага преодоляването на негативните нагласи на населението спрямо местните органи на управление и от друга страна повишава качеството на разработваните политики на местна власт, респективно тяхното ефективно прилагане.

Сътрудничеството може да се изразява например в Съвместно разработване на проекти и програми с общинско значение; Участие на всички заинтересовани страни в разработване на стратегии за местно развитие, в т.ч. и общински план за развитие; Съвместни действия за решаване на значими за местната общност проблеми; Включване на представители на НПО и бизнес, работещи на територията на Община Павликени, включително и граждани, в работни групи, експертни съвети и други консултативни органи за разработване на актове на общината; Включване на представители на НПО, бизнеса и гражданите в състава на постоянните и временните комисии на общинския съвет и други инициативни, в които биха подпомогнали местната власт в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинга на политиките.

Община Павликени дава възможност на гражданите да участват активно в обществения живот чрез провеждане на обществени обсъждания на планове и проекти, анкетни проучвания и обществени консултации.

Липсата на интерес на по-голяма част от гражданския сектор за участие във формулирането, изпълнението и мониторинга на местните политики е проблем, който е идентифициран и от общинската администрация, която трудно провежда необходимите обсъждания в областта на местните политики и разработването на стратегическите документи на Община Павликени.

Като положителен факт можем да отбележим активното участие и съпричастност на ръководствата на училищата, детските заведения, кметовете на населени места в процеса на подготовка и реализиране на съвместни дейности, вкл. разработване на проекти, финансирани със средства на ЕС.

Към момента в Общината се спазва нормативна рамка и процедурите сътрудничество между общинската администрация и гражданския сектор, най-вече по при провеждането на обществени обсъждания, които са законово регламентирани. Също така, общинските съвети и комисиите са отворени за граждани, но същите не се посещават. Към заседанията на общинския съвет и комисиите няма интерес от страна на гражданите.

V. Основни принципи и права на гражданско участие

Начините и формите за участие на гражданите в местното самоуправление в Република България са законодателно регламентирани. Като субекти на местното самоуправление гражданите могат да въздействат на дейността на различни териториални органи и служителите от местните администрации, които ги подпомагат. Най-общо начините за осъществяването на тяхното въздействие са:

- пряко участие на гражданите при осъществяването на държавната и местната власт.
- осъществяване на граждански контрол на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация.
- осъществяване на обществен контрол на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация.

Във връзка с провеждането на референдум гражданите имат право да: участват в инициативи за провеждане на местен референдум; получават подробна информация по темата на референдума; гласуват на местен референдум.

Гражданите на определена територия (община, район, кметство, населено място или квартал с население до 10 000 жители) имат право да: поискат провеждане на общо събрание на населението на съответната територия; подкрепят предложение за провеждане на общо събрание; участват в общото събрание; гласуват за решението, което преценяват, че в най-голяма степен съответства на тяхното мнение; обжалват мълчалив отказ за свикване на общо събрание на населението; обжалват законността на общото събрание и неговите решения.

Присъстващите граждани на съответното заседание на Общинския съвет и на неговите комисии имат право да: се изказват; отправят питания; представят становища и предложения; получат отговор на поставените въпроси и предложения.

Предложения и становища за решаване на въпроси в рамките на компетентността на местната власт, участниците имат право да: правят предложения за решаване на въпроси от местно значение; представят становища по въпроси от компетентността на местната власт, включително по проектите за решения и други актове; присъстват на заседания на общинския съвет и на неговите комисии; се изказват на заседания на общинския съвет и на неговите комисии; получат отговор на своите предложения и/или становища.

Участниците в обществени консултации или публични обсъждания могат да: правят коментари и да изразят мнение по предложенията; направят предложения за промени; получат обратна връзка за своето участие в консултацията/обсъждането.

Правата на представителите на граждански организации се определят от регламентацията на консултативния орган и като правило включват: участие в работата на консултативния орган; право на информация за разглежданите въпроси; право да изразяват мнение по разглежданите въпроси; право да внасят предложения, както по обсъжданите теми, така и при съставянето на дневния ред на консултативния орган. Граждани и представители на граждански организации, които не са включени в състава на консултативния орган, могат да правят предложения и да изразяват становища във връзка с неговата работа.

Основните принципи на гражданското участие са:

- Взаимно уважение между всички участници като основа за открито взаимодействие и взаимно доверие.
- Уважение спрямо независимостта на неправителствените организации независимо дали тяхното мнение е съвместимо с това на публичните органи или не.
- Уважение спрямо позицията на органите на власт, у които лежи отговорността за вземане на решенията.
- Откритост, прозрачност и отговорност.
- Отзивчивост от страна на всички участници чрез осигуряване на адекватна обратна информация.
- Недискриминация и включване - всички гласове, включително тези на по-малко привилегированите и най-уязвимите, да бъдат чути и взети предвид.
- Равенство между половете и равно участие на всички групи, включително и на онези със специфични интереси и нужди като младите хора, възрастните, хората с увреждания или малцинствата.
- Достъпност чрез използването на ясен език и подходящи начини за участие – както онлайн, така и на живо.

Гражданското участие и свързаните с това процеси на основните заинтересовани страни, включени в публичните политики са дадени в Насоките за гражданско участие в процеса за вземане на политически решения (приети от Комитета на министрите на 27 септември 2017 г. на 1295-то заседание на заместник-министрите). Те са следните:

- "Гражданско участие" : ангажирането на лица, неправителствени организации и гражданското общество като цяло в процесите на вземане на решения от публичните органи. Гражданското участие в процеса на вземане на политически решения се отличава от политическите дейности по отношение на прякото ангажиране с политическите партии и лобирането във връзка с бизнес интересите;
- "Процес на вземане на решения": разработването, приемането, прилагането, оценката и преформулирането на политически документ, стратегия, закон или регламент на национално, регионално или местно равнище или всеки процес, при който се взема решение, което засяга обществото или негов сегмент, от публичен орган, на който са предоставени такива правомощия;
- "Неправителствени организации" (НПО): доброволни самоуправляващи се органи или организации, създадени да осъществяват главно нестопанските цели на своите учредители или членове, както е посочено в Препоръка СМ / Рес (2007) 14 на Комитета на министрите към държавите-членки относно правния статут на неправителствените организации в Европа. Те могат да включват например доброволчески групи, организации с нестопанска цел, сдружения, фондации, благотворителни организации или групи, основани на географски принцип, за защита на общностни интереси или застъпничество;
- "Гражданско общество като цяло": ансамбълът от индивиди и организирани, по-малко организирани и неформални групи, чрез които те допринасят за обществото или изразяват своите възгледи и мнения, включително когато повдигат въпроси, свързани с нарушения на човешките права, корупция и други неправомерни действия или изразяват критични коментари. Такива организирани или по-малко организирани групи могат да включват професионални и обществени организации, университети и изследователски центрове, религиозни организации и защитници на правата на човека;
- "Публичен орган": всеки изпълнителен, законодателен или административен орган на национално, регионално или местно равнище, включително лица, упражняващи изпълнителна власт или административни функции.

VI. Документален анализ на европейски практики за работата на НПО с местните и регионални власти в страни-членки на ЕС.

Един от важните документи на европейско ниво, водещи до подобряване на гражданското участие е разработената европейска Стратегия за иновации и добро управление. Основната цел на тази Стратегия е да мобилизира и стимулира действия от страна на заинтересованите страни на национално и местно ниво, така че гражданите на всички европейски страни да се възползват от доброто демократично местно управление посредством постоянното подобряване на качеството на местните публични услуги, ангажиране на населението в обществения живот и провеждане на политики, съответстващи на законно обосноваваните очаквания на хората.

Сътрудничеството между публичните власти, вкл. и местната власт) и организации на гражданското общество (структурите на гражданското общество) се развива значително през последните няколко години в държави по целия свят и продължава да расте и да се оформя на базата на за местните нужди. На лице е тенденция за разширяване на обхвата и формите на сътрудничество и за институционализиране на това партньорство, за да се гарантира неговата приемственост и устойчивост. Публичните власти признават, че едно жизнено и устойчиво гражданско общество допринася и допълва местната администрация за справяне с нуждите и позволява на гражданите да станат активни участници в обществото. Структурите на гражданското общество играят решаваща роля в този процес, тъй като чрез тях гражданите се организират и по-ефективно изразяват законния си интерес.

СГО обикновено се развиват от интересите на местата, в които живеят и се стремят да намерят най-доброто решение за възникващите проблеми в рамките на местната общност. Често те създават и използват иновативни идеи, които по-късно могат да бъдат разширени до различни области на дейност и предоставяне на услуги. СГО очертават нуждите на гражданите и са в състояние да реагират бързо на възникващите нужди без дълга и бюрократична процедура. В същото време те привличат ресурси и изграждат капацитет в областите, в които работят. Гражданският сектор разбира местните нужди, може да идентифицира проблемите и да участва в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики на местно ниво, с цел подобряване на условията на живот в конкретната община.

1. Определение за добри практики за целите на анализа

За целите на настоящия анализ под добра практика ще разбирате: "Процес за създаване на условия и възможности за структурите на гражданското общество да се повиши техният капацитет и възможности за участие в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиките на местно ниво". Идентифицирането и прилагането на добрите практики в областта на активното взаимодействие между гражданския сектор и местната власт е основата на развитието на всяка една община, респективно води до подобряване на качеството на услугите и живота на жителите в общината.

Активното участие на структурите на гражданското общество в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиките на местно ниво ще доведе от една страна до намаляване на разходите за реализиране на публични политики, а от друга страна до повишаване на тяхното качество и удовлетвореността на живеещите на територията на общината. Недостатъчния финансов ресурс и квалифициран човешки потенциал на местно ниво, поради обезлюдяването на малките населени места са основните причини за липсата на инвестиционен интерес към Община Павликени. Привличането на стратегически инвеститори е съществен фактор за развитието на общината и задържането на младите хора.

2. Препоръки от проучвания на добри практики за включване на гражданите в процеса на вземане на решения

В процеса на провеждане на фокус групите, интервютата и въпросниците към представителите на целевите групи, администрацията и структурите на гражданското общество, като основен проблем относно взаимодействието между администрацията и структурите на гражданско общество се очерта ниската активност и слаба заинтересованост на гражданите, бизнеса и нестопанския сектор за участие в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиките на местно ниво. От друга страна представителите на гражданското общество споделиха, че не са достатъчно актуални каналите за получаване на информация и не се използват възможностите на съвременните информационни технологии. В тази връзка, за да се подобри този процес, а именно да се създаде необходимия интерес за активно взаимодействие между СГО и администрацията, следва както от страна на администрацията, така и от страна на гражданския сектор да се направят необходимите стъпки. По-долу са описани някои добри практики относно включването на гражданите в процеса на вземане на решения, които са насочени към активизирането на гражданите, прилагайки

различни форми и информационни канали, както и разнообразни методи на участие, с оглед на различните заинтересовани страни.

➤ **Община Хъдинге, Швеция**

По време на Седмицата на местната демокрация, община Хъдинге организира редица събития - над 50 различни мероприятия, като например: лекции, интервюта на местната телевизия, изложби, дебати и „демократичен обяд“ и др. В рамките на мероприятията се дискутират различни теми: правата на хората с увреждания, демокрацията в ЕС, култура, положението на жените, интеграцията на различните етноси, местната жилищна политика и много други. Основният акцент е върху децата и младежите. За целта са привлечени четиримата местни обществени лидери, които да посещават всички училища в общината и участват в дискусии и дебати относно бъдещото развитие и възможностите на младите хора за реализиране в общината. Целта е избраните лидери, които се ползват с висока степен на доверие и авторитет в обществото да служат като добър пример за тяхната реализация.

При третото провеждане Седмицата на демокрацията, за втори път община Хъдинге поставя фокус върху училищата, като по този начин общинската администрация има възможност да разговаря с много повече млади хора отколкото обикновено биха имали шанса, без организирането на тези събития. Важно е да се отбележи, че поканите до участниците в събитията се колкото е възможно най-рано. Планирането на някои от събитията се извършва много рано, в рамките на до 12 месеца преди конкретното събитие. Освен това общината отделя и средства за реклама, използване на интернет, блогове, уебсайт, различен от този на общината, Facebook и / или други места, където човек знае, че е в състояние да достигне до по-голяма част от хората. Ключът към успеха е общината да бъде активна, да покани възможно най-много представители на заинтересованите страни да вземат участие в събитията, с оглед на темите и политиките, които се обсъждат.

Хъдинге е община, която работи много за равенство и вяра, че всички жители са важни и имат за какво да допринесат за развитието на общината. Това е една от причините да поставя акцента върху участието на жителите в работата на общината и по-конкретно в процесите на формулирани и изпълнение на политиките.

Практиката за активизиране на гражданското общество, която се прилага в община Хъдинге е полезна и би могла в пълна степен да се приложи на територията на Община Павликени.

И политиците, и учениците са намерили това за много полезно и в резултат на сътрудничеството си със Съвета на Европа някои ученици са получили възможност да

посетят неговото седалище в Страсбург, където са получили ценна информация в областта на местната демокрация и участието на гражданското общество в местните политики. Общината е открила и местен младежки информационен център, с цел да информира и мотивира младите хора да участват активно в процеса на разработване и изпълнение на местните политики.

Също така община Хъдингге предоставя помещения за организации с нестопанска цел, тъй като същите обикновено имат много ограничени бюджети и / или ресурси.

➤ *Община Яси, Румъния*

Град Яси е нареч още "културната столица" на Румъния. Общината има добри комуникационни и мрежови канали с местни и регионални партньори, публични и частни, както и с НПО. Местното управление има добра способност за разпространение на най-добрите практики на всички свои партньори. Общината е идентифицирала и прилага нови начини за използване на местни и регионални ресурси за привличане на инвеститори и за насърчаване на най-добрите начини за прилагане на нови идеи и граждански инициативи. От 2007 г. всяка година през седмицата около 15 октомври (деня на подписване през 1985 г. на Европейската харта за местното самоуправление) в града се провежда в «Европейската седмица на местната демокрация». Това е една много специална възможност за изграждане и поддържане на взаимодействието между местната власт, местните НПО, училищата, и бизнеса да се споделят идеи, да обсъждат нуждите на общността и да се търсят и намират решения на възникналите проблеми. Също така, използва се повода, по който се провежда събитието, за да се информират гражданите за правата и задълженията им, както и за европейските ценности и институции. През годините са разработени различни видове основни и съпътстващи дейности в рамките на събитието. Организирант се пленери, изложби, дебати в училища и в града, филмови прожекции с образователна цел, информационни кампании, представяне на значими за общината предстоящи, действащи или изпълнени проекти. Жителите харесват и се вдъхновяват от този вид събития, тъй като от една страна се реализират културни събития, а от друга страна могат да получат допълнителна информация относно развитието на своя град, както и да дадат своите идеи за подобрене.

➤ *Регион Брюксел, Белгия*

Участие в местната демокрация в Брюкселския регион - Сътрудничество между граждани, общини и обществени центрове за социални действия. Брюкселската столица организира Европейската седмица на Местната демокрация от 2008 г. Чрез тази инициатива общината има за цел укрепване на обществените знания за техните

общности и популяризиране участието им като отговорни граждани и да подчертае важността на СГО за активното и ефективно местно развитие.

Наред с тези цели, Брюксел е изправен пред редица предизвикателства, а именно:

- Продължаване на развитието и действията, насочени към младата аудитория;
- Работа с избрани служители на принципите на доброто управление;
- Включване и разширяване кампанията в ежедневните дейности на местните власти в Брюксел.

Съставен е координиращия екип за изпълнението на задачата, като членове на екипа притежават експертиза от различни области, като услуги, европейските въпроси, социални дейности, комуникация - връзки с обществеността, образование, инвестиции, младежи и други. Всеки участващ „актьор“ допринася по свой начин за координацията и организирането на поредицата от мероприятия в рамките на Европейската седмица на Местната демокрация. Важно е да се отбележи, че събитията са организирани по определени теми и/или политики като предварително всички заинтересовани страни са запознати с дневния ред и гражданите имат право да предложат и допълнителни теми, т.е. местните власти формулират дневния ред с участието на гражданите. С оглед на сериозността на събитията, подготовката започва всяка година през м. януари, а събитието е през м. октомври. През този период членовете на координиращия екип се срещат няколко пъти и освен това се организират и работни групи (в които са привлечени и допълнителни експерти), за постигане целта на събитието и да бъде дадена възможност на по-голяма част от гражданите да изразят своите виждания и становища.

➤ *Полша*

В повечето общини в Полша има специален общински отдел, който се занимава с комуникацията с граждани, бизнес и неправителствени организации. При започването на мандата си всяка община сформира работни групи от представители на НПО сектора в различни ресори и представители на своите отдели в тези ресори. Решенията на тези групи имат значителна сила и те дори могат да върнат за преразглеждане решение на общинския съвет, но само веднъж. При по-съществени въпроси се търси участието и на гражданите, но много често директната комуникация с тях се води от съответните НПО, които участват в работната група. Изключително голям акцент се поставя на комуникацията с гражданския сектор и наличието на обратна връзка при реализирането на съвместни инициативи.

Добра практика, която има в полските общини е част от общинския бюджет за годината да се заделя за инициатива избрана от гражданите чрез онлайн гласуване.

➤ *Словакия*

В общините в Словакия взаимодействието между гражданското общество и публичните власти се базира на пълна прозрачност на публичните документи, като се обръща голямо значение върху електронната комуникация, в т.ч. и различните видове електронни услуги. През 2013 г. в страната е приет Закон за компютеризацията. Гражданското включване в Словакия е насочено по-скоро към индивидуалните граждани, а не към неправителствените организации. Към общини се създават постоянни групи за обществени консултации, в които могат да вземат участие всички заинтересовани страни. В общините в Словакия също се отделят средства за граждански инициативи.

➤ *Австрия*

Австрия - лидер в ЕС по съвременност на прилаганото законодателство по отношение на електронните услуги предлагани на бизнеса и гражданите. Добра практика са електронните референдуми и електронното гласуване, както и разговори чрез интернет платформи между вземащите решения и заинтересовани граждани и представители на бизнеса; Ангажираността на НПО към процеса на вземане на решения се свежда по-скоро да активното участие на ресорни граждански организации в оценката на конкретни идеи за политики. Важно е да се отбележи, че чрез използването на съвременните възможности на информационните технологии, все по-голяма част от заинтересованите страни се активизират, тъй новите средства на комуникация спестяват време и финансови ресурси на гражданите.

➤ *Португалия*

На местно ниво все още не е възприета практиката да бъдат ангажирани НПО или други структури на гражданското общество в директното вземане на решения, на за сметка на това НПО участват изключително активно в предоставянето на качествена оценка на предлаганите политики; Препоръките им нямат задължителен характер за вземащите решения на местно ниво и са изцяло със статут на експертни оценки, но тези оценки са високо ценени от представителите на местната власт и често са в основата на разработването на приоритетите й.

Заклучение:

Видно от описаните по-горе практики, съществуват разнообразни практики, стимулиращи взаимодействието между местното управление и гражданския сектор. Креативност и задълбочено планиране са само два от ключовите елементи, обещаващи успешен резултат за съвместните действия между всички заинтересовани страни с оглед подобряване на процесите на взимане на решения и ефективно и

ефикасно управление на местно ниво. Важно е да се отбележи, че в посочените по-горе практики, местните власти отделят голямо внимание на СГО, поради което методите, които използват за активизирането им са добре обмислени, структурирани, добре планирани и не на последно място с участието на експерти в съответните области.

Изброените практики не са изчерпателни, но са полезни и са относими към настоящата ситуация в Община Павликени по отношение на политиките на устойчиво развитие и привличане на инвестиции. Тяхното прилагане би могло да насърчи заинтересованите страни и те да станат по-инициативни и отговорни в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиките на местно ниво.

Европейските общини се насърчават да разработват целеви програми и дейности според техните собствени приоритети. Много партньори използват този повод да създадат постоянни местни съвети, насочени към специални групи в общността. Тези институции позволяват на конкретни групи от граждани, които често са слабо представени, да получат възможност да бъдат по-ангажирани в процеса на вземане на решения на местно ниво, и да се създаде и развие култура на участие сред тези участници в тяхната общност. Чрез активното взаимодействие между гражданското общество и местната администрация се подобряват процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиките от една страна, а от друга страна гражданите са мотивирани и ангажирани дългосрочно, осъзнавайки, че са полезни за своята община и че техните идеи се реализират.

VI. Участие на гражданите

Участието на гражданите в процеса на формиране на политики и на вземане на решения, е условие за открито, отговорно и ефективно управление. Участието на гражданите може да е пряко и представително, лично или чрез граждански организации, да е под формата на консултиране или гражданите да са непосредствено включени в процеса на вземане на решения. Въпреки че формите на гражданско участие могат да са разнообразни, тяхното функциониране на различни нива на политическата система е условие за нейната демократичност и легитимност. За да бъде приемана от гражданите, и да получава тяхното принципно одобрение, публичната власт трябва да разполага с механизми за демократично подхранване и контрол. Гражданите следва да разпознават в провежданите политики и вземаните решения реализирането на собствените си интереси, да съществуват механизми, чрез които тези интереси да бъдат поставени в центъра на политическия процес и решения. Също така гражданите трябва да разполагат с възможност да се произнасят по

качеството на вземаните решения и провежданите политики, както и да налагат на управляващите спазването на общественото благо.

Чрез формите на пряка демокрация, гражданите в най-висока степен могат да оказват влияние върху вземането на управленски решения, както и непосредствено и окончателно да решават основни въпроси на държавното и местното управление.

Участието на гражданите във формулирането на политики и вземането на решения на местно ниво е от изключително важно значение за развитието на всяка една както България и в Европа през последните години. Гражданският контрол върху решенията и действията на властимащите е една от характеристиките на демократичното управление. Степента на гражданска активност и участие е индикатор за развитието и зрелостта на гражданското общество.

Основните принципи на прякото участие на гражданите в управлението са: свободно изразяване на волята; общо, равно и пряко участие с тайно гласуване; равен достъп до информация по поставения за решаване въпрос; еднакви условия за представяне на различните становища.

Една от основните форми на пряко гласуване на гражданите на дадена държава е референдума, при който цялото население одобрява или отхвърля дадено предложение. Самото предложение – предмет на гласуването – може също да се организира от граждани – инициативен комитет.

Референдумът бива два вида – местен и национален. Право на гласуване на национален и местен референдум имат гражданите на Република България с избирателни права. Финансови средства за произвеждане на национален референдум се осигуряват от държавния бюджет, а за провеждане на местен – от съответния общински бюджет. Самото гласуване на референдум е доста близко до обикновеното гласоподаване. Има предвидена възможност за всеки да подаден своя глас, независимо от различни видове увреждания. Всички документи по този закон са освободени от държавни и местни такси, т.е. не плащам нищо за тях.

Гражданската инициатива е друга форма на пряко гражданско участие. Може да бъде национална и местна. В частта на подготвяне на подписката тя се финансира от граждани и юридически лица.

По същността си националната гражданска инициатива представлява отправяне на предложение от страна на гражданите към Народното събрание или към органи на централната изпълнителна власт за решаване на въпроси от национално значение.

Чрез местна гражданска инициатива гражданите правят предложения до общинския съвет, кмета на общината, на района или на кметството, или до областни или регионални органи на изпълнителната власт за решаване на въпроси от местно значение

За решаване на въпроси от местно значение се провежда общо събрание на населението, компетентността за чието решаване е предоставена на съответния общински съвет или кмет. То се провежда в общини, райони, кметства, населени места и квартали с население до 10 000 жители.

Общо събрание може да се свика по инициатива на населението с избирателни права и с адрес (постоянен или настоящ) на територията на общината, района, кметството, населеното място или квартала към момента на формулиране на искането.

Общинският съвет или кметът на общината са длъжни да издадат съответните актове за предприемане на необходимите действия в срок до един месец от приемането на решението на общото събрание, освен ако самото общо събрание не е определило по-дълъг срок.

Местно самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на: общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация; устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея; образованието; здравеопазването; културата; благоустрояването и комуналните дейности; социалните услуги; опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси и др. съгл. Закона за местното самоуправление и местната администрация.

Общинският съвет е орган на местното самоуправление и се избира от населението на общината. Заседанията на общинския съвет и на неговите комисии са открити, което дава възможност на гражданите да присъстват. По изключение общинският съвет може да реши отделни заседания да са закрити.

Гражданите могат да се изказват, да отправят питання, становища и предложения от компетентността на общинския съвет, кмета или общинската администрация, представляващи обществен интерес, и да получават отговори по ред, начин и в срок, определени в правилника за организацията и дейността на общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация.

Гражданите и юридическите лица могат да внасят писмени предложения и становища в комисиите на общинския съвет.

Основните видове гражданско участие:

➤ Предоставяне на информация: На всички етапи от процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики, съответната информация следва да бъде представяна на ясен и лесен за разбиране език и в достъпен формат, без прекомерни административни пречки.

➤ Консултации: Събирането на различни гледни точки и мнения по отношение на определени политики и теми е част от процедура, протичаща чрез различни методи и инструменти като срещи, публични изслушвания, фокус групи, проучвания, въпросници и дигитални средства. Публичните органи следва да предоставят обществено достъпна обратна връзка за резултатите от проведените консултации.

➤ Диалог: Структуриран, продължаващ и резултатно ориентиран процес, базиран на общия интерес в процеса на обмяна на опит между публичните органи, гражданите, неправителствените организации и гражданското общество като цяло. Различните платформи за диалог включват редовни публични изслушвания, обществени форуми и консултативни съвети.

➤ Активно включване: Гражданското участие в процесите на вземане на решения се простира отвъд предоставянето на информация, консултациите или диалога. То може да включва работни групи или комитети за съвместно разработване на документи, формирани въз основа на прозрачни критерии и процедури за представителство на гражданите, неправителствените организации и гражданското общество.

В процеса на вземане на политически решения има няколко етапа, в които взаимодействието има изразена добавена стойност, а именно: 1. Определяне на публичния дневен ред; 2. Формулиране и разработване на политиката; 3. Вземане на решения; 4. Изпълнение на политиките; 5. Мониторинг на публичните политики и 6. Преформулиране на политиките. Всеки един от тези етапи предлага възможности за прилагане на принципа на партньорство и активното взаимодействие между управлението и гражданския сектор, както следва

Етап 1. Определяне на публичния дневен ред

Възможни действия и механизми от страна на гражданския сектор:

Участие чрез застъпнически кампании, лобиране, предоставяне на информация на местните органи на самоуправление. Могат и експертно да подпомогнат местните власти. Институциите следва да осигуряват прозрачен процес на вземане на решения и ясни и достъпни процедури за участие.

Полезни инструменти и механизми за прилагане на формите на участие на етапа на определяне на дневния ред на обществото са:

Информирание - лесен и отворен достъп до подходяща, точна и навременна информация за политическия процес, документи и вземащи решения, т.е. онлайн бази данни; проучване, за да бъде разбран даден проблем и да бъдат разработени предложени решения; провеждане на кампании и лобиране от гражданските организации въз основа на дейности за осведомяване като политически документ, плакати и листовки, сайтове, съобщения в медиите и демонстрации; интернет сайт с достъп до ключови документи и обявяване на публични събития.

Консултиране - позициониране, което може да бъде направено чрез онлайн инструменти от рода на е-петиции или веб форум; консултация, онлайн или други техники за събиране на предложения от заинтересованите страни.

Диалог - изслушвания и обществени форуми със заинтересовани страни за идентифициране и тълкуване на чувствителни въпроси и интереси на различните групи; граждански форуми и съвети за обсъждане;

Партньорство - работна група или комисия, формирана като постоянна или adhoc експертна група за съвети от-носно политическите приоритети.

2. Формулиране и разработване на политиката

Възможни действия и механизми от страна на гражданския сектор:

Местната власт - да изработи минимални стандарти за обществени консултации, които да включват правила за участие, срок, възможност за обратна връзка и други. СГО работят за откриване на проблеми и предлагане на решения. Местните власти могат да организират срещи с цел консултации, на които да канят всички заинтересовани страни.

Полезни инструменти и механизми за прилагане на формите на участие на етапа на разработване на политика:

Информирание - отворен и свободен достъп до документите на политиката, включително единна информационна точка за разработване на политика, като информацията е налична в различни формати за достигане до аудиторията; сайтове с цялостен достъп до ключови документи и обявления на публични събития; кампании и лобиране за проектиране на политиката чрез позиции, писма и манифести; видео излъчване на изслушвания, срещи и дебати, позволяващи на хората да гледат и слушат в реално време; изследвания за събиране на информация за процеса на разработване.

Консултиране - изслушвания и панели с въпроси и отговори за идентифициране и тълкуване на чувствителни въпроси и проблеми и събиране на предложения – в пряка комуникация и онлайн; експертни семинари и срещи, включващи участници в специализирани проучвания.

Диалог - комисии и съветнически органи, обединяващи заинтересованите страни, които се състоят от или включват представители на гражданския сектор – постоянни или ad hoc.

Партньорство - съвместно разработване – активно включване в законодателния процес.

Етап 3. Вземане на решение

Възможни действия и механизми от страна на гражданския сектор:

При вземането на решение за дадена политика следва да бъде отчетен приносът на СГО. На този етап активната консултация между кмета като представител на общинската администрация и СГО е от съществена важност.

Полезни инструменти и механизми за прилагане на формите на участие на етапа на вземане на решения:

Информирание - провеждане на кампании и лобиране за упражняване на влияние върху вземащите решения, като се използват листовки, сайтове, съобщения за медиите и публичност.

Консултиране и Диалог - отворени пленарни сесии или заседания на комисии за осигуряване на отворен достъп до дебати по време на процеса на вземане на решения. Партньорство - съвместно вземане на решения чрез форуми, конференции за постигане на консенсус и други събития за участие.

Етап 4. Изпълнение на политиките

Възможни действия и механизми от страна на гражданския сектор:

Активно партньорство община - граждански сектор също е водещо и на този етап. Гражданския сектор (НПО, бизнес и ражданите) участва в изпълнението на политиките най-вече чрез предоставяне на услуги. Ясната публична информация и на този етап също е съществено важна, тъй като гражданския сектор следят дали политиката се изпълнява според предвиденото.

Полезни инструменти и механизми за прилагане на формите на участие на етапа на изпълнение на политики:

Информирание - отворен и свободен достъп до документи в публичния сектор, свързани с проекти и изпълнителни решения; сайт с цялостен достъп до ключови документи и обявяване на публични събития; съобщения по електронната поща за предстоящи възможности за проекти и финансиране; въпроси и отговори онлайн или други канали за разпространение на информация, представена под формата на въпроси и отговори, насочени към предоставяне на практическа помощ и съвети; публично оповестяване на тръжни процедури за отворен и прозрачен процес за предоставяне на услуги.

Консултиране - събития, конференции, форуми и семинари за ин-формирание и дискутиране на прилагането с НПО и гражданите.

Диалог - семинари за изграждане на капацитет и увеличаване на знанията с оглед на изпълнението.

Партньорство - стратегическо партньорство, при което СГО и властите формират партньорство за изпълнение на политика, което може да бъде пилотно прилагане или цялостно изпълнение.

Етап 5. Мониторинг на публичните политики

Възможни действия и механизми от страна на гражданския сектор:

Проследяване на резултатите от изпълнението на политиките. Следва да се изготвят ясни процедури/ правила и механизми за оценка и мониторинг на е да има ясни индикатори за проследяване на резултатите от политиките и местната власт да взема предвид и да реагира по определени въпроси, повдигнати от гражданските организации. Приносът на гражданския сектор на този етап има следните форми:

-застъпничество: огласяване дали инициативата е досигнала до своите предвидени бенефициенти и дали дава предвидения резултат за обществото;

-експертиза и съвети: събиране на доказателства или изследвания за въздействието на политиката;

-наблюдение: на ефекта, който политиката произвежда.

Полезни инструменти и механизми за прилагане на формите на участие на етапа на мониторинг на политики: Информирание - отворен и свободен достъп до информация за напредъка в политиката; □ събиране на доказателства – казуси и статистика – за резултатите от проектите; оценяване на политиката и нейното въздействие чрез конференции и докладване; независими проучвания за формулиране на уроци.

Консултиране - механизми за обратна връзка за проследяване на напредъка като проучвания на общественото мнение, интернет анкетиране, въпросници.

Диалог - работни групи или комисии на СГО за мониторинг и оценка на политиката.

Партньорство - работна група или комисия на НПО и властите в стратегическо партньорство за мониторинг и оценка на политиката.

Етап 6. Преформулиране на политиките

Възможни действия и механизми от страна на гражданския сектор:

Преформулирането е свързано с начало на нов цикъл на вземане на решение. Полезни инструменти и механизми за прилагане на формите на участие на етапа на изпълнение на политики:

Информирание - отворен и свободен достъп до информация за оценки, резултати от изследвания и други доказателства за съществуващата политика.

Консултиране - конференции или срещи за определяне на следващите стъпки, планирани от властите; онлайн консултация за събиране на мнения от гражданското общество за бъдещето на политиката.

Диалог - семинари и форуми за включване на заинтересовани страни в разработването на нови посоки на политиката.

Партньорство - работна група, комисия или експертна група с цел да се препоръча преработена политика.

За реалното прилагане на практика на принципа на партньорството са необходими следните предпоставки: *демократично управление; децентрализация и приложение на принципа на субсидиарността; активно гражданско общество; адекватна нормативна уредба.* Създаването на среда за ефективно партньорство при планиране се постига чрез поредица от принципни характеристики, сред които:

- да се повиши чувствителността и разбирането за важността от прилагането на принципа на партньорството;
- да се разяснява важността от свързаността между планиране (регионално и не само), програмиране и участие в Структурните фондове;
- да се включат в процеса на планирането всички заинтересовани страни и да го установим като системна практика;
- да се развива капацитетът, приносът и отговорността на партньорите чрез фасилитиране на диалога и постигане на консенсус;
- да не се поощрява формалното прилагане на партньорството;
- да се използват ефективни, работещи механизми за реализиране на партньорството;
- да се работи за повишаване на мотивацията от страна на СГО и бизнеса да участват в процеса на планиране на регионални политики;
- да се засилва взаимното доверие между общини и СГО и да се създават условия за взаимно познаване на професионалния капацитет на двете страни;
- да се насърчава създаването на активни СГО в малките общини;
- да се създават условия за преодоляване на обществени опасения за непрозрачно и неправомерно ползване на публичната собственост и средства.

VII. Изводи

На базата на проведените фокус групи, интервюта и въпросника можем да направим следните изводи относно капацитета и ангажираността на гражданския сектор в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики:

- Липса на достатъчен интерес от представителите на бизнес, нестопанския сектор и гражданите за участие в изготвянето, изпълнението и мониторинга на местни политики за устойчиво местно развитие;
- Липсва достатъчно обществено достъпна (поставена на видно място) информация за процесите;
- Липсва лична мотивация и гражданска ангажираност;
- Липса на активност, увереност и доверие от страна на гражданите;
- Липса на информация относно начините за участие и доброто им комуникиране със структурите на СГО;
- Липса на експертен капацитет на представителите на гражданския сектор;
- Липса на сформирани и функциониращи работни групи/ консултативни съвети или други организирани форми на представителите на СГО по различни теми и/или политики;
- Капацитетът при идентифициране, разработване и прилагане на инициативи за включване на гражданите в процеса на вземане на формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики за устойчиво местно развитие и привличане на инвестиции в община Павликени не е достатъчен;
- Участниците във фокус-групите и интервютата заявяват, че не са достатъчно добре информирани и желаят да се разнообразят каналите за комуникация с представителите на гражданския сектор, особено за по-младите хора в общината;
- Голяма част от участниците във фокус-групите и интервютата споделят, че се обръщат към общината и комуникират с представители на общината (най-често кмета) когато имат лични мотивите или проблеми, като гражданите се обръщат към местната власт и по проблеми, чието решаване не е в тяхната компетенция – относно ремонт и рехабилитация на пътищата от републиканската пътна мрежа, водоподаването, електроснабдяване и други, които са приоритет на национално ниво и не могат да бъдат решени на местно, но пък местното ръководство може да сигнализира на по-високото ниво;
- По-голяма част от участниците, представители на гражданския сектор, че не предпочитат да споделят своите проблеми лично с кмета на Общината, в

рамките на приемния му ден. Това са предимно хора на възраст над 30 години. По-младите хора почти нямат интерес към местните политики;

- Представителите на различните етноси на територията на Община Павликени също искат да участват в комуникацията и в процеса на взаимодействие. С оглед на социалния статус на част от група хора, съществуват и възникват редица проблеми на местно ниво и се налага общината да ги решава като взема под внимание тяхното мнение и желания. За това активно работят здравни и образователни медиатори, включително се разчита и на местните лидери на ромската общност;
- При възникване на казус и търсене на решение, участниците споделят, че не разчитат на кореспонденция или някакъв друг установен механизъм, а обикновено търсят личен контакт с лица от администрацията;
- По думите на участниците във фокус-групите и интервютата и въпросниците, каналите и средствата за информация не са достатъчни за да обхванат по-голямата част от гражданите, особено младежите до 29 г., които основно използват социалната мрежа Фейсбук. Също така, в сайта на Общината липсва секция „обществени обсъждания“ и/или „информация за гражданския сектор“ или подобна секция, която да е ориентирана единствено към структурите на гражданското общество и да е лесно на всеки един гражданин да може да проследи какъв е дневния ред на Община;
- Липсата на доверие у гражданите относно ефективността на различните форми на гражданско участие постигането на желаната промяна е от решаващо значение за активното участие на гражданското общество процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики за устойчиво местно развитие и привличане на инвестиции в община Павликени.
- Представители на неправителствения и бизнеса смятат, взаимодействието между местната власт и СГО не на много добро ниво, тъй като липсва необходимия експертен капацитет както на местната администрация, така и на СГО. Липсва капацитет и ноу-хау от страна на местната администрация как да привлича заинтересованите страни в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на местни политики за устойчиво местно развитие и привличане на инвестиции в община Павликени, как да провежда консултации и/или обсъждания по определени теми/ политики, как да ги анонсира пред заинтересованите страни, как да ги включват в дискусиата и как да модерира

тази дискусия, с цел да извлече най-добрите идеи и предложения от участниците в процеса. Т.е. необходимо е да се подобри експертизата и капацитета на администрацията за взаимодействие с гражданското общество от една страна, а от друга страна, много често и малкото присъстващите от страна на СГО на обществени обсъждания, не са истинските заинтересовани страни от конкретния проблем и/или нямат необходимия капацитет за дискутиране на темата/ политиката, което води до липса на действително обсъждане, тъй като няма експертна основа, на базата на която може да се проведе диалог;

- Често по време на обществените обсъждания присъстват не хора, които са заинтересовани и/или имат необходимите компетенции, а такива които нямат ангажименти, имат свободно време, не винаги имат уменията да са част от обществен дебат, липсва им умението да са конструктивни участници в дебат между спорещи заинтересовани страни. Обикновено реалния бизнес е големия отсъстващ в обществените обсъждания, което е основен проблем, когато се дискутират политики в областта на устойчивото развитие и привличането на инвестиции на територията на Община Павликени;
- На територията на община Павликени съществува и работи Местна инициативна група. МИГ е сдружение с нестопанска цел, регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. МИГ представлява институционализирана форма на публично-частно партньорство при равнопоставено участие на местната власт, бизнеса и неправителствения сектор на местно ниво (МИГ-ът обхваща територията на Община Павликени и Община Полски Тръмбеш). МИГ-ът може участва активно във формулирането, изпълнението и мониторинга на политики на местно ниво, като разработва и прилага средносрочни Стратегии за местно развитие, които са финансово обезпечени от ПРСР и ОПРЧР. МИГ-а е един допълнителен инструмент за оживяване на община Павликени.

Посочените изводи от настоящия анализ ще бъдат основополагащи при разработването на оценките и препоръките свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство.

VIII. Използвани документи и източници на информация

1. Конституцията на Република България
2. Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
3. Закона за местното самоуправление и местна администрация
4. Законът за достъп до обществена информация
5. Законът за административно-териториалното устройство
6. Административнопроцесуалният кодекс
7. Стратегия за развитие на държавната администрация 2014-2020 г.
8. Стратегия за иновации и добро управление
9. Участие на НПО в процеса изработване на политики и закони, Сравнителен анализ, Български център за нестопанско право.
10. Официалната електронната страница на Община Павликени - <http://www.pavlikeni.bg/>
11. Case studies in the framework of the ELDW
12. Общински план за развитие на Община Павликени за периода 2014 – 2020 г.- http://www.pavlikeni.bg/index.php?option=com_jdownloads&Itemid=79&task=viewcategory&catid=162&lang=bg

Този документ е създаден в рамките на Проект BG05SFOP001-2.009-0190 „Повишаване на гражданското участие в местните политики“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014 -2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение „Без граници“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган на от Оперативна програма „Добро управление“ 2014 -2020.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Приложения